

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร ด้านความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และ การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการในเรื่องประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การกำหนดประชากร

ประชากรของการวิจัยนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานครที่เคยส่งบุคลากรของโรงเรียนเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติหรือไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ต่างประเทศ และ เป็นโรงเรียนที่ระบุทางโรงเรียนจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติในปีการศึกษา 2539 - 2540 จำนวน 17 โรงเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เพื่อกำหนดประชากรตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนจากการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และการจัดการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ต่างประเทศ ที่จัดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2535 - 2540 ปรากฏว่ามีโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานครที่เคยส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมสัมมนาหรือไปศึกษาดูงาน จำนวนทั้งสิ้น 56 โรงเรียน
2. สํารวจรายชื่อโรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนการสอนโดยไม่ได้สอนแบบเร่งรัดวิชาการ เพื่อเตรียมสอบเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนทั้ง 56 โรงเรียน โดยการสอบถามทางโทรศัพท์ ปรากฏว่ามีโรงเรียนอนุบาลที่จัดการเรียนการสอนโดยไม่ได้สอนแบบเร่งรัดวิชาการ เพื่อเตรียมสอบเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 27 โรงเรียน
3. ผู้วิจัยนำหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อกับโรงเรียนตามข้อ 2 เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่ยินดีให้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 23 โรงเรียน

4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติซึ่งพิมพ์แบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติของผู้บริหารและครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นตอนที่ 3 ของแบบสอบถามไปยังโรงเรียนทั้ง 23 โรงเรียนตามข้อ 3 โดยดำเนินการเกี่ยวกับการจัดส่งและการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ดังนี้

4.1 ส่งแบบสอบถามครั้งละ 5 - 7 โรงเรียนทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ซึ่งสามารถควบคุมเวลาในการจัดส่งได้

4.2 โทรศัพท์ไปสอบถามทางโรงเรียนเพื่อให้มั่นใจว่าได้รับแบบสอบถามแล้ว และนัดหมายวันเวลาที่เข้าไปรับแบบสอบถามคืน

4.3 ผู้วิจัยเข้าไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายในสัปดาห์เดียวกับวันที่จัดส่ง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลมีเวลาในการตอบแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อประมาณ 2 - 3 วัน และเมื่อเข้าไปรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ มีการบันทึกภาพห้องเรียนของโรงเรียนที่เข้าไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนไว้ประกอบการวิเคราะห์ด้วย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามผู้บริหารและแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ รวมทั้งแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติไปยังโรงเรียน 23 โรงเรียนทั้งสิ้น 4 ครั้ง ใช้เวลาในการส่งและรวบรวมแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อคืนรวม 2 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่สัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม พ.ศ.2539 ถึง สัปดาห์แรกของเดือนมกราคม พ.ศ.2540 แบบสอบถามที่ส่งไปโรงเรียนทั้ง 23 โรงเรียน มีจำนวน 237 ฉบับ ได้รับคืนจากทั้ง 23 โรงเรียน จำนวน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.30 ทั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ให้ข้อมูลตอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.54

5. สํารวจรายชื่อโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามว่าจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ใน ปีการศึกษา 2539 - 2540 ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่ระบุว่าจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ใน ปีการศึกษา 2539 - 2540 จำนวนทั้งสิ้น 17 โรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนทั้ง 17 โรงเรียนนี้จึงจัดว่าเป็นประชากรของการวิจัย และเนื่องจากประชากรมีเพียง 17 โรงเรียนเท่านั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาจากประชากรทั้งหมดโดยไม่สุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง 3 โรงเรียน จากโรงเรียนที่เป็นประชากร เพื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในลักษณะที่มีรายละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น โดยดำเนินการในการคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. นำแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนที่เป็นประชากร 17 โรงเรียน มาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน

2. นับคะแนนรวมของข้อที่ตอบถูก และหาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละโรงเรียนจากคะแนนรวมของทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาล เพื่อแบ่งกลุ่มประชากรตามระดับความรู้เรื่องความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติตามเกณฑ์ซึ่งแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การแบ่งกลุ่มประชากรจากคำตอบของแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

กลุ่มที่	ตอบถูกร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย
1	80.00 – 100.00	20.00 - 25.00
2	50.00 – 79.99	12.50 – 19.99
3	00.00 – 49.99	00.00 – 12.49

3. แบ่งกลุ่มโรงเรียนที่เป็นประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนตามเกณฑ์ในตารางที่ 1 ปรากฏจำนวนโรงเรียนของแต่ละกลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนของแต่ละกลุ่มตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มประชากรจากคำตอบของแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

กลุ่มที่	จำนวนโรงเรียน
1	1
2	11
3	5
รวม	17

4. เลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน จากโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ส่วนกลุ่มที่ 3 ไม่ได้เลือกโรงเรียนที่จะเข้าไปศึกษา เนื่องจากคำตอบจากแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีโอกาสสังเกตเมื่อเข้าไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนในขั้นตอนของการกำหนดประชากร แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนอ่านเขียน ซึ่งเป็นแนวทางที่แตกต่างจากการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่างโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จากกลุ่มที่ 1 และ 2 ซึ่งประกอบด้วย

4.1 โรงเรียนสุขเกษม เป็นโรงเรียนในกลุ่มที่ 1 เพียงโรงเรียนเดียวซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สูงที่สุดจากประชากร 17 โรงเรียน

4.2 โรงเรียนสุขสันต์ เป็นโรงเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติสูงที่สุดในกลุ่มที่ 2 เป็นโรงเรียนที่ประสานงานกับนักวิชาการต่างประเทศในการเผยแพร่ความรู้เรื่องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่เป็นที่รู้จักของโรงเรียนที่เป็นประชากร และเป็นโรงเรียนที่นำการสอนภาษาแบบธรรมชาติมาใช้ตั้งแต่ระยะแรกของการเผยแพร่ในเรื่องนี้

4.3 โรงเรียนหรรษา เป็นโรงเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากที่สุด และเป็นโรงเรียนที่เพิ่งเริ่มนำการสอนภาษาแบบธรรมชาติมาใช้

โดยสรุป ประชากรของการวิจัยนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานครที่เคยส่งบุคลากรของโรงเรียนเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติหรือไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ต่างประเทศ และ เป็นโรงเรียนที่ระบุว่าทางโรงเรียนจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติในปีการศึกษา 2539 - 2540 จำนวน 17 โรงเรียน และ โรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่างจำนวน 3 โรงเรียน ที่คัดเลือกมาจากโรงเรียนที่เป็นประชากร ได้แก่ โรงเรียนสุขเกษม โรงเรียนสุขสันต์ และโรงเรียนहरรรษา

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามลักษณะของการศึกษาข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากประชากร 17 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 17 คน และครูประจำชั้นอนุบาล จำนวน 126 คน
2. การศึกษาข้อมูลจากกรณีตัวอย่าง 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาล และผู้ปกครองของโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร ด้านความต้องการการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และการดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ สามารถวิเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
 - 1.1 การตัดสินใจจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
 - 1.2 ความสอดคล้องของความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
 - 2.1 การศึกษาการสอนภาษาแบบธรรมชาติให้มีความรู้ความเข้าใจ
 - 2.2 การติดตามความเคลื่อนไหวของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

3. การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
 - 3.1 การกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์
 - 3.2 การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 - 3.3 การกำกับ ดูแล และติดตามผล
 - 3.4 การจัดการเรียนการสอน
 - 3.5 การประสานงานระหว่างเพื่อนครู
 - 3.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 8 ชุด เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วนตามตัวแปรที่ศึกษา และ มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ประกอบด้วยคำถามให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูจำนวน 25 ข้อ มีคำตอบให้เลือกข้อละ 4 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ ซึ่งมีคำตอบที่ถูกคำตอบเดียว ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน โดยมีคะแนนเต็ม 25 คะแนน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 2 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ 9 ข้อ คำถามมีลักษณะเลือกตอบและปลายเปิด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของครูประจำชั้นอนุบาลจำนวน 2 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ 9 ข้อ คำถามมีลักษณะเลือกตอบและปลายเปิด

ชุดที่ 4 แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
ให้แก่นักเรียนอนุบาล

ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ปกครองจำนวน 2 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่
นักเรียนอนุบาลจำนวน 29 ข้อ คำถามมีลักษณะเลือกตอบและปลายเปิด

ชุดที่ 5 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติ

เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์รายบุคคล แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured
Interview) ประกอบด้วยแนวการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอน
ภาษาแบบธรรมชาติ (Interview Guide) และตัวอย่างคำถามสำหรับสัมภาษณ์

ชุดที่ 6 แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติ

เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Group Interview) แบบไม่มีโครงสร้าง
(Unstructured Interview) ประกอบด้วยแนวการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล เรื่องสภาพและ
ปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Interview Guide) และตัวอย่างคำถามสำหรับสัมภาษณ์

ชุดที่ 7 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล

เป็นแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structure Observation) ประกอบด้วยกรอบความคิด
ในการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล และแบบบันทึกการ
สังเกต

ชุดที่ 8 แบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของครูประจำชั้นอนุบาล

เป็นแบบบันทึกการสังเกตแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วยรายการ
การจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของบริเวณสำหรับกิจกรรมกลุ่มใหญ่และบริเวณทั่วไปในห้องเรียน
การจัดมุมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา และ ช่องว่างสำหรับบันทึกแผนผัง
การจัดห้องเรียน

ตารางที่ 3 กรอบความคิดของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล							
	ประชากร			กรณีตัวอย่าง				
	แบบวัด ความเชื่อ	แบบ สอบถาม ผู้บริหาร	แบบ สอบถาม ครู	แบบ สอบถาม ผู้ปกครอง	แบบ สัมภาษณ์ ผู้บริหาร	แบบ สัมภาษณ์ ครู	แบบ สังเกต พฤติกรรม การสอน	แบบ สังเกต สภาพ แวดล้อม
1. ความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ								
- การตัดสินใจจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ		/	/		/	/		
- ความสอดคล้องของความต้องการ		/	/		/	/		
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจ								
- การศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ	/	/	/		/	/		
- การติดตามความเคลื่อนไหว		/	/		/	/		
3. การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ								
- การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์		/			/			
- การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์		/			/			
- การกำกับดูแลและติดตามผล		/			/			
- การจัดการเรียนการสอน			/			/	/	/
- การประสานงานระหว่างเพื่อนครู			/			/		
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง		/	/	/	/	/		

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยแบ่งเป็น 4 ส่วนตามลักษณะของเครื่องมือ โดยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละส่วนดังนี้

การสร้างแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาล ตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และการสร้างแบบทดสอบ

2. กำหนดลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน และ กำหนดกรอบความคิดของแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

3. สร้างคำถามตามหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติจำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดลองถามกับครูผู้สอนชั้นอนุบาลซึ่งมาศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนทุ่งมหาเมฆ ซึ่งไม่ได้เป็นประชากรของการวิจัย โดยการถามคำถามแบบปลายเปิด แล้วจดบันทึกคำตอบไว้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงคำถาม และสร้างตัวเลือก

4. ปรับปรุงคำถาม และสร้างตัวเลือกข้อละ 4 ตัวเลือก

5. ดำเนินการสร้างแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

6. ปรับปรุงแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แล้วนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาลที่เข้ารับการอบรมที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 25 ฉบับ เพื่อเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้ ในด้านความเข้าใจภาษา เวลาที่ใช้ในการตอบแบบวัดความรู้ ค่าระดับความยาก และค่าอำนาจจำแนก

7. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยปรับปรุงคำถาม ตัวเลือก และภาพประกอบ พร้อมกับลดจำนวนคำถามเป็น 25 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบเสร็จภายในเวลา 30 นาที เนื่องจากการตอบคำถาม 30 ข้อ ผู้ตอบต้องใช้เวลาในการตอบประมาณ 45 นาทีซึ่งเป็นเวลานานเกินไปที่จะใช้สมาธิในการตอบ ทั้งนี้ มีกรอบความคิดของแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติและข้อคำถามที่สะท้อนกรอบความคิดแต่ละข้อ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 กรอบความคิดของแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	คำถามที่
1. <u>การจัดสภาพแวดล้อม</u> การสอนภาษาจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย และเป็นองค์รวม	1, 3, 4
2. <u>การสื่อสารที่มีความหมาย</u> การสอนภาษาควรให้เด็กมีโอกาสสื่อสารโดยมีพื้นฐานจากประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อเด็ก	6, 7, 9
3. <u>การเป็นแบบอย่าง</u> การสอนภาษาจะต้องให้เด็กเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาในความมุ่งหมายต่างๆ ครูจะต้องอ่านและเขียนโดยมีจุดมุ่งหมายในการใช้จริงๆ ให้เด็กได้เห็น	10, 11, 14

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	คำถามที่
4. การตั้งความคาดหวัง การสอนภาษาจะต้องเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับที่เด็กเรียนรู้ที่จะพูด ครูควรเชื่อมั่นว่าเด็กจะสามารถอ่านและเขียนได้ดีขึ้น และถูกต้องยิ่งขึ้น	5, 15, 16
5. การคาดคะเน การสอนภาษาควรให้เด็กมีโอกาที่จะทดลองกับภาษา สร้างสมมุติฐานเบื้องต้นของตน และมีโอกาสเดาหรือคาดคะเนคำที่จะอ่าน และมีโอกาสคิดประดิษฐ์สัญลักษณ์และคิดสะกดเพื่อการเขียน	13, 21, 23
6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสอนภาษาควรตอบสนองความพยายามในการใช้ภาษาของเด็กในทางบวก ยอมรับการอ่านและการเขียนของเด็กว่าเป็นสิ่งที่มีความหมาย และพยายามตอบสนองเด็กให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ	8, 12, 24
7. การยอมรับนับถือ การสอนภาษาจะต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ว่าเด็กจะเรียนรู้การอ่านและเขียนอย่างแตกต่างกัน ตามช่วงเวลา และอัตราที่แตกต่างกัน	2, 17, 19, 22
8. การสร้างความรู้สึกเชื่อมั่น การสอนภาษาต้องส่งเสริมให้เด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะคาดคะเนในการอ่านหรือเขียน ครูจะต้องทำให้เด็กไม่กลัวที่จะขอความช่วยเหลือด้านการอ่านและเขียนเมื่อจำเป็น เด็กจะต้องไม่ถูกตราหน้าว่าไม่มีความสามารถในการอ่านและเขียน	18, 20, 25

8. นำแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และครู ของโรงเรียนสมถวิล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรแต่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพมหานคร ในช่วงต้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้จริง ค่าระดับความยาก คำอ่านจำแนก และ คำสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบวัดความเชื่อ

9. นำแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา และปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งใช้เวลาในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2539

10. นำแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน และครู ของโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรแต่ไม่ได้อยู่

ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนอุดมวิทยา จังหวัดราชบุรี โรงเรียนอนุบาลร่มไม้ จังหวัดชลบุรี และ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่เข้าอบรม "Workshops on Whole Language Approach" ซึ่งจัดขึ้นที่โรงแรมวินเซอร์ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 45 ฉบับ ปรากฏว่าใช้เวลาในการตอบ 30 นาที และคำถามทุกข้อมีค่าระดับความยากตั้งแต่ 0.33 – 0.79 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25 – 0.83 ซึ่งมีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกได้อย่างสมบูรณ์ คือ สูงกว่า 0.40 จำนวน 16 ข้อ จาก 25 ข้อ และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson-KR20) เท่ากับ 0.78

11. จัดพิมพ์แบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยพิมพ์เป็น ตอนที่ 3 ของแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

การสร้างเครื่องมือชุดแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือชุดแบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และแบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่ักเรียนอนุบาล โดยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบความคิดของแบบสอบถามแต่ละชุด ดังตารางที่ 5 - 7

ตารางที่ 5 กรอบความคิดของแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหา การสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อคำถามที่
1. ความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	
1.1 การตัดสินใจจัดการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	8
1.2 ความสอดคล้องของความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อคำถามที่
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	1 - 7
2.1 การศึกษาการสอนภาษาแบบธรรมชาติให้มีความรู้ความเข้าใจ	
2.2 การติดตามความเคลื่อนไหวของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	
3. การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	9
3.1 การกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์	
3.2 การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	
3.3 การกำกับดูแล และติดตามผล	
3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	

ตารางที่ 6 กรอบความคิดของแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหา
การสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อคำถามที่
1. ความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	8
1.1 การตัดสินใจจัดการเรียนการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	
1.2 ความสอดคล้องของความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	1 - 7
2.1 การศึกษาการสอนภาษาแบบธรรมชาติให้มีความรู้ความเข้าใจ	
2.2 การติดตามความเคลื่อนไหวของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	
3. การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	9
3.1 การจัดการเรียนการสอน	
3.2 การประสานงานระหว่างเพื่อนครู	
3.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	

ตารางที่ 7 กรอบความคิดของแบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่นักเรียนอนุบาล

ตัวแปรที่ศึกษา	ส่วนที่
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	
1. การร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	1
2. การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินการของโรงเรียน	2
3. การเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กที่บ้าน	3

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสร้างตามกรอบความคิดที่กำหนดไว้

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ ผู้บริหาร ครู และ ผู้ปกครอง ของโรงเรียน สมถวิล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรแต่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพมหานคร ในช่วงต้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้จริง ความชัดเจนของคำถาม และช่วงเวลาที่ใช้ในการตอบแล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถาม

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่านตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา และปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งใช้เวลาในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2539

6. ดำเนินการจัดพิมพ์แบบสอบถามและจัดทำเป็นรูปเล่ม โดยใช้ปกที่มีสีแตกต่างกันเพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

6.1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ใช้ปกสีฟ้า

6.2 แบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ใช้ปกสีชมพู

6.3 แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่เรียนอนุบาล ใช้ปกสีเขียว

การสร้างเครื่องมือชุดแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือชุดแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และ แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. กำหนดลักษณะของการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ไม่มีการกำหนดคำถามไว้อย่างแน่นอน มีการจัดทำแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) และตัวอย่างคำถามไว้เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์ดัดแปลงคำถามได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และทำให้ได้คำตอบที่หลากหลายเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และกำหนดลักษณะของการจัดการสัมภาษณ์ไว้ ดังนี้
 - 2.1 การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติ จะเป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล ซึ่งมีความเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผยกับทุกคน และผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีเพียง 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนกรณีตัวอย่าง
 - 2.2 การสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาลที่สอนภาษาแบบธรรมชาติ จะเป็นการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Group Interview) เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์มีจำนวนมาก และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน และมีความคุ้นเคยกันดี การจัดสัมภาษณ์เป็นกลุ่มจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นเรื่องราวของกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลชวนกันสนทนาทำให้ได้ข้อมูลจริงทั้งในลักษณะของความคิดเห็นที่สอดคล้องและขัดแย้งกัน ใช้เวลาในการสัมภาษณ์น้อยและได้ข้อมูลอย่างมาก
3. ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยสร้างแนวการสัมภาษณ์และตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์
4. ทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนสมถวิล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรแต่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพมหานคร ในช่วงต้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้จริง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแนวการสัมภาษณ์
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา และปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งใช้เวลาในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2539
6. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การสร้างเครื่องมือชุดแบบสังเกต

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือชุดแบบสังเกต ซึ่งประกอบด้วยแบบสังเกต พฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล และแบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของครูประจำชั้นอนุบาล โดยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติและการสร้างแบบสังเกต
2. กำหนดลักษณะของการบันทึกในแบบสังเกต โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับธรรมชาติของข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล กำหนดให้เป็นแบบจดบันทึก (Anecdotal)
 - 2.2 แบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของครูประจำชั้นอนุบาล กำหนดให้เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
3. กำหนดกรอบความคิดในการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ตามหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 กรอบความคิดในการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

หลักการ	ลักษณะพฤติกรรมของครูที่สะท้อนหลักการของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
1. การจัดสภาพแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับคำหรือข้อความในภาษาเขียนอย่างมีความหมายและเป็นองค์รวม - ให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมของการใช้ภาษา - ใช้หนังสือที่มีข้อความที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว ไม่แบ่งเป็นทักษะย่อยทางภาษา เช่น คำ พยัญชนะ สระ ฯลฯ
2. การสื่อสารที่มีความหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ตัวหนังสือที่มีความมุ่งหมายในการใช้จริง ๆ - เชื่อมโยงเรื่องที่จะอ่านหรือเขียน กับประสบการณ์เดิมของเด็ก
3. การเป็นแบบอย่าง	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านหรือเขียน โดยมีความมุ่งหมายในการใช้จริงให้เด็กเห็น - อ่านให้เด็กเห็นเพื่อความสนุกสนาน ค้นหาวิธีการ หรือค้นหาความคิดใหม่ๆ

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หลักการ	ลักษณะพฤติกรรมของครูที่สะท้อนหลักการ ของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
4. การตั้ง ความคาดหวัง	- แสดงพฤติกรรมยอมรับเมื่อเด็กยังอ่าน หรือเขียน ไม่ถูกต้อง - ให้เด็กมีโอกาสอ่านหรือเขียน แม้ว่าจะยังอ่านหรือเขียนไม่ถูกต้อง
5. การคาดคะเน	- ยอมให้เด็กทดลองอ่านหรือเขียน - ให้เด็กคาดเดาคำหรือเรื่องราว เมื่ออ่าน - ให้เด็กคิดประดิษฐ์สัญลักษณ์เพื่อการเขียน
6. การให้ข้อมูล ย้อนกลับ	- ตอบสนองความพยายามในการอ่าน หรือเขียนของเด็กในทางบวก - ตอบสนองความพยายามในการอ่านเขียนของเด็กอย่างมีความหมาย - สอนไวยากรณ์ที่ถูกต้องให้แก่เด็กด้วยการอ่านให้ฟังหรือเขียนให้ดูตาม โอกาสที่เหมาะสม
7. การยอมรับนับถือ	- ให้เด็กได้เลือกที่จะอ่านหรือเขียนอะไร - ไม่บังคับให้เด็กเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่ครูกำหนดไว้ - ให้เด็กแต่ละคนอ่านหรือเขียน ต่างกันตามความสนใจในช่วงเวลา เดียวกัน
8. การสร้าง ความเชื่อมั่น	- ให้เด็ก อ่านหรือเขียนอย่างมีเหตุผลในการใช้จริง - ใช้หนังสือที่มีลักษณะที่เด็กคาดเดาได้ - จัดประสบการณ์อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ งานอ่านหรือเขียน ต้องเป็นสิ่งที่เด็กทำได้

4. ดำเนินการสร้างแบบสังเกตตามกรอบความคิดที่กำหนดไว้

5. นำแบบสังเกตไปทดลองบันทึกพฤติกรรมการสอนภาษาธรรมชาติ และการจัด
สภาพแวดล้อมและสื่อ ของโรงเรียนสมถวิล หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มี
คุณสมบัติเช่นเดียวกับประชากรแต่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพมหานคร ในช่วงต้นเดือนธันวาคม พ.ศ.
2539 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการใช้จริง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบสังเกต

6. นำแบบสังเกตที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมตามเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ และปรับปรุงแบบสังเกตตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งใช้เวลาในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2539

7. จัดทำแบบสังเกตฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติซึ่งพิมพ์แบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นตอนที่ 3 ของแบบสอบถามไปยังประชากร 17 โรงเรียน โดยดำเนินการเกี่ยวกับการจัดส่งและการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ดังนี้

1.1 ส่งแบบสอบถามครั้งละ 5 - 7 โรงเรียนทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ซึ่งสามารถควบคุมเวลาในการจัดส่งได้

1.2 โทรศัพท์ไปสอบถามทางโรงเรียนเพื่อให้มั่นใจว่าได้รับแบบสอบถามแล้ว และนัดหมายวันเวลาที่ จะเข้าไปรับแบบสอบถามคืน

2. ผู้วิจัยเข้าไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายในสัปดาห์เดียวกับวันที่จัดส่ง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลมีเวลาในการตอบแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อฯ ประมาณ 2 - 3 วัน และเมื่อเข้าไปรับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน เยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ มีการบันทึกภาพห้องเรียนของโรงเรียนที่เข้าไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนไว้ประกอบการวิเคราะห์ด้วย

การส่งและการเก็บรวบรวมแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ รวมทั้งแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติคืน ใช้เวลาทั้งสิ้น 2 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่สัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม พ.ศ.2539 ถึง สัปดาห์แรกของเดือนมกราคม พ.ศ.2540 โดยที่เป็นการดำเนินการเดียวกันกับขั้นตอนการกำหนดประชากร ทั้งนี้ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่จัดส่งและได้รับคืนจากประชากร 17 โรงเรียน มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลของโรงเรียนที่เป็นประชากรที่ตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนที่จัดส่ง	จำนวนที่รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	17	17	100.00
ครูประจำชั้นอนุบาล	146	135	92.47
รวม	163	152	93.25

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากประชากร 17 โรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตรวจสอบตอบข้อมูล

1.1 ตรวจสอบในด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายวิธี มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากประชากร 17 โรงเรียนในด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล				
	เก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ			เก็บข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ	
	แบบวัดความเชื่อ	แบบสอบถาม		สังเกตห้องเรียน	รวบรวมหลักฐาน
		ผู้บริหาร	ครู		
1. ความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ		/	/		
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	/	/	/		
3. การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ		/	/	/	/

1.2 ตรวจสอบในด้านแหล่งข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายแหล่งข้อมูล มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากประชากร 17 โรงเรียนในด้านแหล่งข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล		
	ผู้บริหาร	ครู	หลักฐาน
1. ความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	/	/	
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	/	/	
3. การดำเนินการสอนภาษาแบบธรรมชาติ	/	/	/

2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อ ด้วยการคัดเลือกแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อที่ผู้ให้ข้อมูลตอบอย่างครบถ้วน วิธีการตอบถูกต้องตามคำชี้แจงในแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อ และ ไม่มีร่องรอยการแก้ไขที่ทำให้ได้คำตอบที่เหมือนกันทั้งโรงเรียน แล้วจึงนำแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อที่คัดเลือกแล้วมาวิเคราะห์ ซึ่งปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่ตอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 143 ฉบับ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่เป็นประชากรที่ตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนที่จัดส่ง	จำนวนที่ตอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	17	17	100.00
ครูประจำชั้นอนุบาล	146	126	86.30
รวม	163	143	87.73

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีตัวอย่าง 3 โรงเรียน ใช้เวลาดังแต่เริ่มสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลในระยะแรก จนถึงเก็บรวบรวมข้อมูลซ้ำ รวม 1 ปี 7 เดือน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) การเตรียมตัวผู้วิจัย 2) การเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ 3) การเก็บข้อมูลซ้ำหลังการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมตัวผู้วิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีรายละเอียดที่ชัดเจนจากกรณีตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียน จึงใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเตรียมตัวในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และได้ลงทะเบียนเรียนและผ่านการสอบวิชาเทคนิควิจัยภาคสนาม ของคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2538 ซึ่งในขณะที่เรียนได้ผู้วิจัยได้ฝึกเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนภาษาแบบธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาลด้วย นอกจากนี้ในระหว่าง พ.ศ.2538 - 2539 ผู้วิจัยได้เข้ารับการอบรม เรื่อง การสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นรวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง โดยเป็นการอบรมระยะสั้นที่ใช้เวลาในการอบรม 1 - 3 วัน จำนวน 5 ครั้ง และการอบรมระยะยาวที่ใช้เวลาในการอบรม 3 สัปดาห์ติดต่อกัน จำนวน 1 ครั้ง จากการเข้าร่วมการอบรมทำให้ผู้วิจัยรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาล ที่เป็นประชากร รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลของกรณีตัวอย่างด้วย

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ

ผู้วิจัยติดต่อกับโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่างแต่ละโรงเรียน ดังนี้
 - สัปดาห์ที่ 1
 - 1) สร้างความคุ้นเคยกับผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาล ด้วยการเข้าไปแนะนำตัว สนทนากับผู้บริหารและครูอย่างไม่เป็นทางการ และเยี่ยมชมโรงเรียน
 - 2) นัดวันเวลาที่จะสัมภาษณ์ และสังเกตการจัดการเรียนการสอนกับผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาล

3) ส่งแบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่นักเรียนอนุบาล ให้แก่ผู้ปกครองเท่ากับจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ลำดับที่ 2

1) สังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของครูประจำชั้นอนุบาล ในช่วงเวลา 7.00 – 12.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ครูจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก

2) สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาล โดยใช้เวลาในช่วงพักขณะที่เด็กนอน

3) รวบรวมแบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่นักเรียนอนุบาล คืนจากผู้ปกครอง

2. นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่นักเรียนอนุบาล แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล และแบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของครูประจำชั้นอนุบาล ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียน ตามช่วงเวลาต่อไปนี้

13 - 24 มกราคม พ.ศ. 2540	โรงเรียนสุขเกษม
27 มกราคม – 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540	โรงเรียนสุขสันต์
10 - 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540	โรงเรียนहरราช

รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการ มีดังนี้

2.1 แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่เรียนอนุบาล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กับผู้ปกครองนักเรียนเท่ากับจำนวนนักเรียน โดยขอให้ครูประจำชั้นช่วยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองนักเรียนทุกคน และรวบรวมแบบสอบถามคืน แล้วผู้วิจัยจึงไปรวบรวมแบบสอบถามคืนจากครูประจำชั้นอีกทอดหนึ่ง ทั้งนี้ ผู้ปกครองจำนวนหนึ่งระบุว่า มีบุตรที่เรียนในโรงเรียนนั้นๆ มากกว่า 1 คน จึงตอบแบบสอบถามเพียงฉบับเดียว ทำให้แบบสอบถามที่ได้รับคืนมีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยแบบสอบถามที่จัดส่งและได้รับคืนมีรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนที่จัดส่ง	จำนวนที่รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
สุขเกษม	100	94	94.00
สุขสันต์	268	211	78.73
हरรรษา	111	104	93.69
รวม	479	409	85.39

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติแล้วนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้บริหารโรงเรียน และสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายบุคคล โดยดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวการสัมภาษณ์ และตัวอย่างคำถามในคู่มือ ทั้งนี้ได้จัดบันทึก และบันทึกเสียงขณะที่สัมภาษณ์ด้วย

2.3 แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการใช้แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นอนุบาลเรื่องสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แล้วนัดวัน เวลา และสถานที่กับครูประจำชั้นอนุบาล และจัดการสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม โดยดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวการสัมภาษณ์ และตัวอย่างคำถามในคู่มือ ทั้งนี้ได้จัดบันทึก และบันทึกเสียงขณะที่สัมภาษณ์ด้วย

2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล แล้วจึงทำการสังเกตและจัดบันทึกพฤติกรรมของครูที่สอดคล้องกับหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และ พฤติกรรมของครูที่ไม่สอดคล้องกับหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ตามกรอบความคิดในการสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูท่านละ 1 วัน โดยสังเกตแบบไม่เข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม (Non-participant observation)

พฤติกรรมที่สังเกต ได้แก่ พฤติกรรมของครูที่แสดงให้เด็กเห็น และพฤติกรรมของครูที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ช่วงเวลาที่สังเกต ได้แก่ กิจกรรมรับเด็กในช่วงเช้า กิจกรรมสนทนาข่าวและเหตุการณ์ กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมมุมประสบการณ์ กิจกรรมรับประทานอาหารว่างหรือตีมนม และกิจกรรมรับประทานอาหารกลางวัน โดยได้ถ่ายภาพและบันทึกเสียงของครูและเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรมไว้ด้วย

2.5 แบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของครูประจำชั้นอนุบาล

ผู้วิจัยศึกษาคู่มือการใช้แบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ ของครูประจำชั้นอนุบาล แล้วจึงทำการสังเกตและจดบันทึกการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของห้องเรียนที่เข้าไปสังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โรงเรียนละ 5 ห้องเรียน โดยถ่ายภาพประกอบด้วย

3. ระหว่างที่ผู้วิจัยอยู่ที่โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ ด้วยการสนทนากับผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาล และผู้ปกครอง อย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติของโรงเรียน และได้จดบันทึกไว้ทันทีที่มีโอกาส นอกจากนี้ยังได้รวบรวมเอกสาร หรือหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย เช่น เอกสารแนะนำโรงเรียน เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการของโรงเรียน บันทึกการสอนของครู เอกสารให้ความรู้ครู เอกสารให้ความรู้ผู้ปกครอง แบบประเมินพัฒนาการของเด็ก แบบประเมินการทำงานของครู ตัวอย่างผลงานของเด็ก ฯลฯ

ระยะที่ 3 การเก็บข้อมูลซ้ำ

หลังจากที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการในระยะที่ 2 แล้วผู้วิจัยได้ติดต่อกับโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จนมีความสนิทสนมและคุ้นเคยกับผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้นอนุบาลของทั้ง 3 โรงเรียน สามารถเข้าออกห้องเรียนทุกห้องโดยที่ครูไม่รู้สึกอึดอัด ผู้วิจัยจึงได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยได้เข้าไปเก็บข้อมูลซ้ำตามช่วงเวลาต่อไปนี้

24 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540	โรงเรียนสุขเกษม
3 - 7 มีนาคม พ.ศ. 2540	โรงเรียนสุขสันต์
10 - 14 มีนาคม พ.ศ. 2540	โรงเรียนहरราชา

เมื่อเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียนนรรษา พบว่า การจัดการเรียนการสอนในช่วงนั้น จำเป็นต้องจัดในลักษณะที่ให้เด็กสามารถไปสอบเข้าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแตกต่างจากการสอนปกติ จึงต้องไปเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลซ้ำในช่วง 7-18 กรกฎาคม พ.ศ.2540 เนื่องจากเป็นช่วงที่เปิดเรียนมาได้ระยะหนึ่งแล้วและการจัดการเรียนการสอนเข้าสู่ภาวะปกติ

การเก็บข้อมูลซ้ำในช่วงที่ 2 นี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการจากการสนทนากับผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาล และผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติของโรงเรียน และสังเกตพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูอย่างไม่เป็นทางการ และได้จัดบันทึกไว้ทันทีที่มีโอกาส
2. สังเกตพฤติกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติของครูประจำชั้นอนุบาลโรงเรียนละ 5 คน ที่เคยสังเกตในระยะที่ 2 และสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อของห้องเรียนเดิมที่เคยสังเกต โดยใช้เวลาสังเกตห้องเรียนละ 1 วัน
3. รวบรวมเอกสาร หรือหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกรณีตัวอย่าง 3 โรงเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตรวจสอบสอบข้อมูล
 - 1.1 ตรวจสอบในด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายวิธี มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 14

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกรณีตัวอย่าง
3 โรงเรียน ในด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล				
	เก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการ			เก็บข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ	
	แบบ สอบถาม	สัมภาษณ์	สังเกต	สัมภาษณ์	รวบรวม หลักฐาน
1. ความต้องการสอนภาษาแบบ ธรรมชาติ	/	/		/	
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษา แบบธรรมชาติ		/		/	/
3. การดำเนินการสอนภาษา แบบธรรมชาติ	/	/	/	/	/

1.2 ตรวจสอบในด้านแหล่งข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันจาก
หลายแหล่งข้อมูล มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกรณีตัวอย่าง
3 โรงเรียน ในด้านแหล่งข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล			
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	หลักฐาน
1. ความต้องการสอนภาษาแบบ ธรรมชาติ	/	/		
2. การศึกษาให้เกิดความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการสอนภาษา แบบธรรมชาติ	/	/		/
3. การดำเนินการสอนภาษา แบบธรรมชาติ	/	/	/	/

1.3 ตรวจสอบข้อมูลในเรื่องเดียวกันของตัวแปรทั้ง 3 ด้าน จากเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ เช่น ขณะที่สอนอยู่ในห้องเรียน พาเด็กไปทัศนศึกษา เข้าประชุม เข้าร่วมการอบรม สัมมนา ฯลฯ

1.4 ตรวจสอบข้อมูลในเรื่องเดียวกันของตัวแปรทั้ง 3 ด้าน จากช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในระยะแรกที่ยุติวิจัยเพิ่งเริ่มรู้จักผู้ให้ข้อมูล และ ข้อมูลในระยะสุดท้ายที่ยุติวิจัยและผู้ให้ข้อมูลมีความคุ้นเคยกัน

2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้แก่นักเรียนอนุบาล ด้วยการคัดเลือกแบบสอบถามที่ผู้ปกครองตอบอย่างครบถ้วน และวิธีการตอบถูกต้องตามคำชี้แจงในแบบสอบถามและแบบวัดความเชื่อ แล้วจึงนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วมาวิเคราะห์ ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามที่ตอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จำแนกตามโรงเรียนที่เป็นกรณีตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนที่จัดส่ง	จำนวนที่ตอบอย่างครบถ้วนสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ
สุขเกษม	100	90	90.00
สุขสันต์	268	195	72.76
हरรรษา	111	93	83.78
รวม	479	378	78.91

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติของประชากร 17 โรงเรียน

1.1 ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลโดย

1.1.1 ตรวจสอบในด้านวิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายวิธี ได้แก่ การใช้แบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล การสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อ และการรวบรวมหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ตรวจสอบในด้านแหล่งข้อมูล ที่เก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายแหล่ง
ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาล และหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามความเหมาะสมของข้อมูล ดังนี้

1.2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เรื่อง สภาพและปัญหาการสอน
ภาษาแบบธรรมชาติ และแบบสอบถามครูประจำชั้นอนุบาล เรื่อง สภาพและปัญหาการสอนภาษา
แบบธรรมชาติ วิเคราะห์โดย

1) แจกแจงความถี่ของข้อมูลเกี่ยวกับการสภาพและปัญหาการสอนภาษา
แบบธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน และครูประจำชั้นอนุบาล และหาค่าร้อยละ

2) นำเสนอตามตัวแปรที่ศึกษาด้วยการบรรยาย หรือตารางประกอบกา
บรรยาย

1.2.2 ข้อมูลจากแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
วิเคราะห์โดย

1) ตรวจสอบให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดให้ 0
คะแนน โดยมีคะแนนเต็ม เท่ากับ 25 แล้วนับคะแนนรวมของข้อที่ตอบถูก

2) หาพิสัย (Range) และค่าฐานนิยม (Mode) ของคะแนนจากแบบ
วัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ของผู้บริหารโรงเรียน 17 คน ครูประจำชั้น
อนุบาล 126 คน และผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรวม 143 คน

3) คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
($S.D.$) ของคะแนนจากแบบวัดความเชื่อในหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติของผู้บริหารโรง
เรียน 17 คน ครูประจำชั้นอนุบาล 126 คน และผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 143 คน จากนั้นนำค่ามัชฌิม
เลขคณิตที่ได้มาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 20.00 - 25.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบวัดความเชื่อใน
หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติมีความรู้เรื่องการสอนภาษาแบบธรรมชาติในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 12.50 - 19.99 หมายถึง ผู้ตอบแบบวัดความเชื่อใน
หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติมีความรู้เรื่องการสอนภาษาแบบธรรมชาติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 00.00 - 12.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบวัดความเชื่อใน
หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติมีความรู้เรื่องการสอนภาษาแบบธรรมชาติในระดับต่ำ

4) นำเสนอค่าทางสถิติประกอบการแปลความหมาย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติของ
กรณีตัวอย่าง 3 โรงเรียน วิเคราะห์โดย

2.1 ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลโดย

2.1.1 ตรวจสอบในด้านวิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกัน
จากหลายวิธี ได้แก่ การใช้แบบสอบถามผู้ปกครอง การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็น
ทางการ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และ การรวบรวมหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ตรวจสอบในด้านแหล่งข้อมูล ที่เก็บข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากหลายแหล่ง
ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้นอนุบาล ผู้ปกครอง และหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามความเหมาะสมของข้อมูล ดังนี้

2.2.1 หาค่าทางสถิติและแปลความหมายตามเกณฑ์ในข้อ 1.2.3 ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความรู้เรื่องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

2.2.2 จัดกลุ่มข้อมูล ใช้ในการรวบรวมข้อมูลย่อยที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกันมา
ประมวลเป็นข้อสรุปรวมในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ ข้อมูลเรื่องการจัดสนใจจัดการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติ ความสอดคล้องของความต้องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การติดตามความ
เคลื่อนไหวของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ วิธีการจัดการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และการ
ประเมินพัฒนาการทางภาษา

2.2.3 ประมวลข้อมูลเข้าด้วยกัน ใช้ในการรวบรวมข้อมูลย่อยๆที่มีลักษณะร่วม
มาสรุปร่วมกัน ได้แก่ ข้อมูลเรื่องความรู้เรื่องการสอนภาษาแบบธรรมชาติ วิธีการศึกษาการสอน
ภาษาแบบธรรมชาติให้มีความรู้ ปัญหาในการศึกษาการสอนภาษาแบบธรรมชาติ การกำหนด
เป้าหมายและวัตถุประสงค์ การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การ
กำกับดูแลและติดตามผล ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน การประสานงานระหว่างเพื่อนครู
และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.3 นำเสนอด้วยการบรรยายตามตัวแปรที่ศึกษา เป็นรายการณี โดยสงวนชื่อจริงของ
โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครูประจำชั้นอนุบาล และเปลี่ยนเป็นชื่อสมมุติทั้งหมด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม

3.1 วิเคราะห์และสรุปผลเชิงบรรยายเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติ

3.2 นำเสนอข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติ